

**Vrnite zdravje in ravnotežje
ljubljenčku, ki ju hipertiroidizem
lahko odvzame.**

Vaša mačka, hipertiroidizem in vi

To gradivo je bilo zasnovano kot pomoč pri iskanju odgovorov na vprašanja, ki jih morda imate glede hipertiroidizma in kako se ga lahko zdravi.

V njem boste našli informacije o bolezni in tudi usmeritve kako lahko kar najbolje pomagata svoji mački med zdravljenjem.

Z dnevnim dajanjem zdravil in skrbnim spremljanjem se bo vaša mačka kmalu počutila bolje. Številni znaki povezani s hipertiroidizmom pa bodo pričeli izginjati in bodo pod kontrolo.

To gradivo je razdeljeno na enostavna poglavja, ki zajemajo različne informacije o bolezni in zdravljenju. Na koncu boste prav tako našli dnevnik zdravljenja, ki vam bo pomagal pri spremljanju zdravljenja vaše mačke.

Kaj je hipertiroidizem?

Mačke s hipertiroidizmom imajo ščitnico, ki proizvaja prekomerno količino ščitničnih hormonov. To pa povzroča dramatično povečanje hitrosti metabolizma v telesu.

Kratek opis

Hipertiroidizem se pojavi, ko ščitnica prekomerno proizvaja ščitnične hormone. Ščitnica pri mački se nahaja v področju vratu. Razdeljena je na dva dela, imenovana režnja, ki ležita na obeh straneh sapnika.

Pri mački s hipertiroidizmom se povečata eden ali oba ščitnična režnja (oba režnja sta prizadeta v 70% primerov). Kar vodi v povečano proizvodnjo hormona T4 (poznani tudi pod imenom tiroksin) in T3 (poznani tudi pod imenom trijodtironin).

Ti hormoni:

- So pomembni za pravilno rast celic v telesu in razvoj celic, ki imajo posebne vloge v telesu.
- Pomagajo uravnavati presnovo beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov v celicah.
- So vključeni v regulacijo proizvodnje toplote in porabe kisika in s tem v številne metabolne procese.

Rezultat tega je, da presežki ščitničnih hormonov vplivajo na delovanje praktično vseh organskih sistemov.

Kaj povzroča hipertiroidizem?

Vzroki za spremembe v ščitnici niso popolnoma znani.

V 98% primerov je povečanje režnja(-ev) benigno in ni rakavo. V teh primerih sta diagnoza in zdravljenje enostavna in uspešna. V preostalih 2% primerov pa je povečanje posledica maligne rasti ščitnične žleze.

Ne glede na razlog za povečanje, rezultat je enak - sprosti se več ščitničnih hormonov.

Prepoznavanje znakov hipertiroidizma

Hipertiroidizem bolj pogosto opazimo pri starejših mačkah.

Mačke s hipertiroidizmom prekomerno proizvajajo ščitnične hormone, kar vodi do dramatičnega povečanja hitrosti metabolizma.

Ker se presnova vsake celice poveča, potrebujejo več energije za delovanje. To pomeni, da mora mačka s hipertiroidizmom pojesti veliko hrane, da zagotovi to energijo.

Ko bolezen napreduje, mačka vedno bolj težko poje dovolj hrane za veliko količino energije, ki jo potrebuje in prične izgubljati težo.

Iz tega razloga je izguba telesne teže, kljub izrazitemu apetitu, najpogostejši klinični znak pri mačkah s hipertiroidizmom.

Pospešen metabolizem prav tako povzroča druge spremembe, vključno s pohitrenim srčnim utripom.

Drugi pogosti znaki

- Povečan vnos tekočine
- Pogosto uriniranje
- Nemir in razdražljivost
- Anksiozen izraz obraza
- Občasno bruhanje
- Driska
- Neurejen kožuh

Ne bodo vse mačke odreagirale na bolezen na enak način in ni nujno da se bodo pri vaši mački izrazili vsi navedeni znaki. Kadarkoli je mogoče si zabeležite spremembe, ki jih opazite v navadah, obnašanju in videzu svoje mačke.

Če postanete zaskrbljeni glede zdravja in počutja svoje mačke se takoj posvetujte z veterinarjem.

Diagnosticiranje hipertiroidizma

Kadar obstaja sum na hipertiroidizem je diagnoza običajno zelo enostavna.

Klinični pregled

V večini primerov bo veterinar lahko zatipal povečano ščitnico na vratu vaše mačke. Občasno pa se ščitnice ne da enostavno zatipati. To se zgodi kadar se ščitnično tkivo nahaja drugje, običajno v prsni votlini.

Diagnostični testi

Za potrditev diagnoze bo vaš veterinar naredil preiskavo krvi, da izmeri nivo T4 hormona. Čeprav se pri mački s hipertiroidizmom oba hormona T4 in T3 proizvajata v presežku je meritev celokupnega T4 najbolj natančen test, ki je na razpolago.

Ker je večina mačk s hipertiroidizmom starejših je priporočljivo, da se naredijo še druge krvne preiskave, da se oceni delovanje organov in preveri, da mačka nima še kakšnih drugih bolezni. Čeprav ni neposredno povezana s hipertiroidizmom se lahko ledvična bolezen razvije istočasno, saj sta obe bolezni pogosti pri starejših mačkah.

Priskave krvi so pomembne saj lahko druga obolenja vplivajo na uspešnost zdravljenja hipertiroidizma.

Kaj moram vedeti o zdravljenju?

Zdravilo, ki vsebuje učinkovino tiamazol (poznano tudi pod imenom metimazol), se daje mački vsak dan, da se prepreči proizvodnja ščitničnih hormonov.

Pomembnost zdravljenja

Glede na to, da se rakaste spremembe na ščitnici razvijejo pri zelo majhnem številu mačk, se lahko hipertiroidizem uspešno obvladuje z zdravili, ki znižujejo nivo ščitničnih hormonov v krvi na normalne vrednosti. Zdravljenje omogoča vračanje metabolizma mačke v normalo in preprečuje razvoj ostalih težkih obolenj kot so težave s srcem in visok krvni tlak.

Stabilizacija

Da bi se raven ščitničnih hormonov vrnila spet nazaj v normalno stanje, veterinar običajno predpiše tiamazol za začetno obdobje treh tednov. To bo omogočilo, da postane stanje pri vaši mački bolj stabilno.

Veterinar bo nato ocenil in spremljal odziv mačke na zdravljenje in se z vami pogovoril o najbolj ustrezni možnosti dolgoročnega zdravljenja.

Dolgoročno zdravljenje

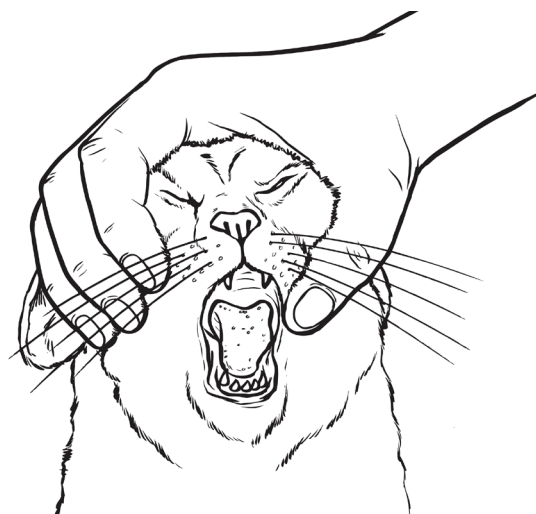
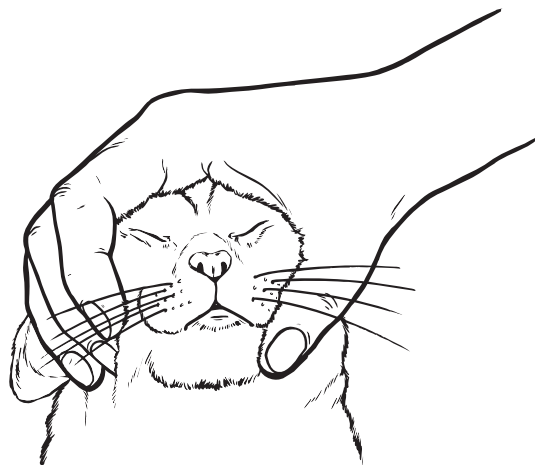
Zdravljenje mačke s tiamazolom ne bo ozdravilo hipertiroidizma: potrebno bo doživljenjsko zdravljenje. Zdravilo z učinkovino tiamazol (poznano tudi pod imenom metimazol) se daje mački vsak dan, da se blokira produkcija ščitničnih hormonov.

Če bo veterinar priporočal dolgoročno zdravljenje s tiamazolom je zelo pomembno, da se spremlja stanje. Mačka bo potrebovala redne preiskave krvi. Preiskave bodo zagotovile, da prejema pravilen odmerek zdravila in omogočile, da veterinar preverja zdravje mačke, ko ta postaja starejša.

Kako dati tableto mački?

1. Nežno, a trdno primite mačko za glavo. Desničarji uporabite levo roko; levičarji uporabite desno roko. Položite dlan na glavo mačke in dajte palec in kazalec na stranski greben obraza tik za čeljustjo. Lične kosti mačke predstavljajo priročno držalo s katerim trdno držite glavo brez povzročanja nelagodja. Izogibajte se držanju spodnje čeljusti in se prepričajte, da ne stiskate vratu. Konica palca in kazalca naj leži na nasprotnih koticah ust na zgornji liniji dlesni mačke.

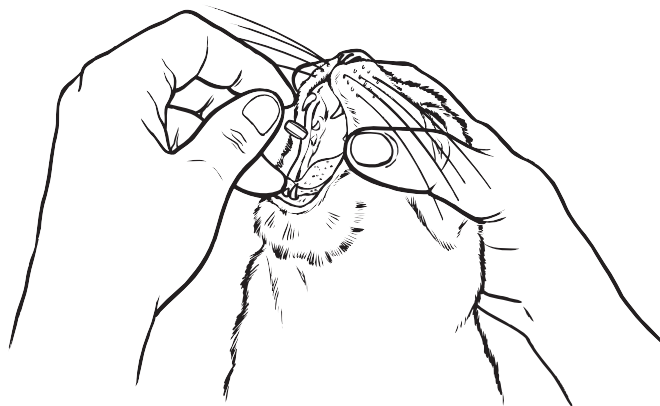
2. Ko držite mački glavo na mestu, ji glavo nežno nagnite nazaj, da oči gledajo navzgor in da se nos usmeri proti stropu. Usta bi se naravno morala pričeti odpirati. Vendar, če mačka ne odpre ust ko ji nagnete glavo nazaj, ji lahko razrahljate usta s stiskanjem palca in kazalca skupaj in ustvarjanja nežnega pritiska na koticke ust.

3. Tableto primite s palcem in kazalcem druge roke. Uporabite prstanec ali sredinec, da z nežnim pritiskom na sprednji del spodnje čeljusti (spodnje sprednje zobe) mački usta še nekoliko bolj odprete. Mačke v tem položaju nimajo moči v spodnji čeljusti in ne morejo gristi. Ta pritisk bo skupaj z nagibanjem glave povzročil odpiranje ust.

4. Ko so usta popolnoma odprta dajte tableto v zadnji del ust, kolikor je le mogoče. Tarča je v-oblikovano področje na zadnjem delu grla kjer se jezik stika z ustnim nebom. Mački še naprej držite glavo popolnoma nazaj. Izognite se dajanju roke predaleč v usta mačke, da jih ne zamašite. Če se to zgodi lahko mačka izpljune tableto.

5. Ko je enkrat tableta v zadnjem delu ust je malo verjetno, da jo bo mačka izpljunila. Če tableta zaide pod jezik ali na stran ust jo lahko mačka izpljune. Tableta bo vstopila v želodec veliko bolj hitro, če se da manjša količina vode takoj po dajanju tablete. To se lahko naredi s pomočjo kapalke za zdravila, pipete ali brizge.

6. Mački zaprite usta in jih držite zaprta. Nežno in na kratko podrgnite mačko po nosu ali pihnite vanj. To bi moralo spodbuditi mačko, da si oblizne nos, kar hkrati povzroči, da pogoltno. Lahko tudi poskusite spodbuditi požiranje tako da mačko podrgnete v področju grla. Če nič od tega ne deluje, nagite glavo mački malo nazaj in poskusite ponovno.

7. Spustite in opazujte mačko še nekaj trenutkov, da se prepričate, da ni izpljunila tablete. Če izpljune tableto jo vzrite stran in pričnite znova. Prav tako bodite pozorni na oblizovanje ustnic, kar običajno nakazuje, da je mačka tableto pogoltnila. Nekatere mačke znajo dobro zavajati, zato je smiselno čez nekaj trenutkov odpreti mački usta in preveriti ali je pogoltnila tableto.

8. Ne dovolite mački, da prehitro odide, potem ko prejme tableto. Če dovolite mački, da enostavno pobegne po dajanju tablete jo spodbujate, da se "bojuje" z izkušnjo jemanja tablete. Božajte jo nekaj minut. Poskušajte jo pripraviti, da začne prestiti.

Vedno pohvalite mačko in ji morda dajte priboljšek ali se z najljubšo igračo z njo poigrajte. Naredite, da bo jemanje tablete samo majhen del sicer pozitivne izkušnje. Z razvajanjem mačke boste pomagali, da bo naslednjič bolj pripravljena sodelovati pri jemanju tablete.

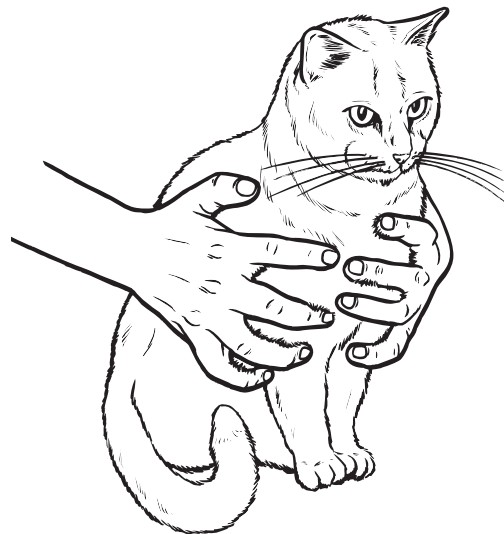
Kaj storiti, če imate še vedno težave pri dajanju tablete svoji mački

V večini primerov boste s pomočjo upoštevanja zgornjih korakov uspešni pri dajanju tablet. Vendar, če še vedno težko dosežete da vaša mačka vzame tableto, bodo morda v pomoč naslednji namigi:

1. Čeprav je najbolje tablete dati neposredno v usta mački, lahko prav tako poskusite skriti tableto v hrano. Vendar morate opazovati mačko, da se prepričate, da je dejansko pojedla tableto. Nekatere mačke bodo pojedle hrano in izpljunile tableto. Druga možnost je, da skrijete tableto v majhno količino hrane in jo ponudite kot priboljšek pred dajanjem rednega obroka.

2. Naj vam nekdo pomaga prijeti mačko za sprednje noge in prsi, da ostane mirna, medtem ko se vi osredotočate na dajanje tablete. Če sami dajete tableto mački jo držite tako, da se ne more umakniti. V kotu na primer. Ali počepnite in obrnite mačko tako, da gleda stran od vas ter jo nežno ujamite med kolena, da boste imeli obe roki prosti.

Lahko poskusite mačko tesno zaviti v odejo ali brisačo, tako da je prosta samo glava. Pazite, da so notri vse štiri tačke in šape. Na razpolago je tudi več blagovnih znamk profesionalnih "mačjih vreč", ki jih lahko uporabite. Te omogočajo, da se mačka zapre v torbo in da iz nje gleda samo glava.

Neprekinjena nega

Vašo mačko bo potrebno skrbno spremljati in redno delati kontrolne preglede.

Potrebno bo narediti niz krvnih preiskav pred začetkom zdravljenja in 3, 6, 10 in 20 tednov po začetku zdravljenja.

Ocenjevanje odziva na zdravljenje na ta način omogoča veterinarju, da zagotovi ustrezen odmerek zdravila, spremlja morebitne neželene učinke zdravljenja in preverja za razvoj potencialnih nepovezanih komplikacij.

Za temi začetnimi kontrolami in ko bo veterinar ocenil, da je mačka stabilna, boste običajno imeli kontrolo vsake tri mesece za spremljanje stanja. Morda bo v določeni fazi potrebno prilagoditi odmerek predpisanega zdravila.

Zdravljenje s tiamazolom bo odpravilo zunanje znake hipertiroidizma pri mački, ne bo pa ozdravilo bolezni. Tudi če opazite znatno fizično izboljšanje zdravja pri svoji mački ne prenehajte z zdravljenjem.

Kratek vodič

Odgovori na nekatera vprašanja,
ki se vam morda pojavijo glede zdravljenja

Kaj je tiamazol in kako deluje?

Tiamazol je antitiroidna učinkovina, ki zmanjšuje produkcijo T4 in T3 v ščitnici.

Kako naj dajem zdravilo svoji mački?

Sledite navodilom vašega veterinarja. Najbolje je zdravilo dati neposredno v usta mački, vendar lahko majhne sladkorno obložene tablete tudi cele skrijete v hrano.

Kaj moram storiti, če pozabim dati zdravilo?

Posvetujte se z veterinarjem. NE dajte dvojnega odmerka pri naslednjem dajanju. Če ima vaša mačka v naslednjih dneh po izpuščenem odmerku kontrolni pregled krvi, **OBVESTITE SVOJEGA VETERINARJA O TEM**, saj lahko to vpliva na rezultate krvi.

Kako dolgo bo trajalo zdravljenje?

Za vzdrževanje normalnih koncentracij T4 in T3 v krvi bo vaša mačka potrebovala dnevni odmerek tiamazola vsak dan, do konca življenja.

Ali bom moral ponovno obiskati veterinarja?

Da. Pomembno je, da pripeljete mačko na kontrolo k veterinarju, da oceni stanje in opravi kontrolne preiskave. Te so priporočene 3, 6, 10 in 20 tednov po začetku zdravljenja in potem vsake 3 mesece.

Ali ima zdravilo stranske učinke?

Neželeni učinki se najpogosteje pojavijo v prvih treh mesecih zdravljenja. Običajno so blagi in vključujejo izgubo apetita, bruhanje in letargijo. Bolj resni neželeni učinki so možni in če vaša mačka med zdravljenjem pokaže znake slabega počutja, prekinite z zdravljenjem in se takoj ko je mogoče posvetujte z veterinarjem.

Tiamazol je zdravilo, ki se predpisuje na veterinarski recept in se uporablja samo na podlagi nasveta veterinarja. Pomembno je, da sledite navodilom lečečega veterinarja.

Da:

- Mačko redno pripeljite k veterinarju na kontrolne preglede
- Takoj kontaktirajte veterinarja, če vaša mačka med zdravljenjem preneha jesti ali pokaže znake slabega počutja
- Po rokovanju z zdravilom ali mačjim straniščem si umijte roke z milom in vodo
- Ženske v rodni dobi in nosečnice morajo nositi rokavice, če rokujejo z nastiljem zdravljenih mačk. Nosečnice morajo pri rokovanju z zdravilom nositi rokavice.

Ne:

- Ne spreminjajte odmerka brez nasveta veterinarja
- Ne jejte, ne pijte in ne kadite, ko rokujete s tabletami ali uporabljenim nastiljem
- Ne lomite ali drobite tablet

Zagotovite, da nadaljujete z dajanjem predpisanega odmerka vaši mački vsak dan. Tudi če opazite dramatično izboljšanje zdravja mačke, to ne pomeni, da morate zdravljenje prekiniti. Zdravilo med zdravljenjem odpravi zunanje znake hipertiroidizma, vendar ne ozdravi bolezni.

Spremljanje je pomembno in redni kontrolni pregledi pri veterinarju bodo zagotovili, da vaša mačka še naprej prejema najboljšo možno oskrbo.

Preveč žargona? Ste zmedeni?

Ne skrbite. Spodaj smo izpisali nekatere tehnične izraze s pripadajočimi definicijami.

Antitiroidno zdravilo

To so zdravila, ki zmanjšajo produkcijo T4 in T3 hormonov v ščitnici.

Benigen

Tumor, ki ni malignen in ne bo invadiral drugih organov.

Žleza

Žleza je skupina specializiranih celic v telesu živali, ki sintetizirajo in sproščajo substance, kot so hormoni.

Hormoni

Hormoni delujejo kot kemični prenašalci informacij iz ene celice (ali skupine celic) na drugo.

Hipertiroidizem

Pogosta bolezen pri starejših mačkah, ki jo povzroča prekomerna produkcija ščitničnih hormonov.

Inapetenca

Pomanjkanje apetita.

Maligen

Tumor, ki je rakav in se lahko razširi na druge organe.

Metabolna stopnja

Hitrost pri kateri se odvijajo presnovni procesi v celicah telesa.

T3 (trijodtironin)

Hormon, ki ga proizvaja žleza ščitnica.

T4 (tiroksin)

Hormon, ki ga proizvaja žleza ščitnica.

Tiamazol

Antitiroidno zdravilo za katerega je znano, da zmanjšuje proizvodnjo ščitničnih hormonov.

Ščitnica

Ščitnica se pri mačkah nahaja v področju vratu in je razdeljena na dva režnja. Režnja ležita na vsaki strani sapnika. Ščitnica proizvaja ščitnične hormone.

Nudimo vam podporo, da boste lažje pomagali svojemu ljubljencu

Potem, ko je bila pri vaši mački postavljena diagnoza hipertiroidizem je zelo pomembno, da natančno sledite načrtu zdravljenja in spremljanja.

Načrt zdravljenja in spremljanja je bil sprejet po obsežnem programu preizkušanja in je zasnovan za optimizacijo obvladovanja hipertiroidizma, kar pomaga pri zagotavljanju dobre kvalitete življenja ljubljénčka.

Uporabite naslednjo stran za beleženje sprememb, ki jih opazite v navadah, obnašanju in videzu vaše mačke.

Pregled	Datum	Opombe	Postopki
Dan 1 Vnesite začetni datum zdravljenja			<p>Preiskave so pokazale, da ima vaša mačka hipertiroidizem. Predpisano je bilo zdravljenje s tiamazolom. Pred uporabo preberite navodilo za uporabo in se z veterinarjem pogovorite, če imate kakšna vprašanja.</p> <p>Začnite z zdravljenjem kot vam je naročil vaš veterinar. Če vaša mačka pokaže kakršne koli znake slabega počutja, prekinite zdravljenje in se nemudoma posvetujte z veterinarjem.</p>
3. teden			<p>Veterinar bo želel oceniti napredek z izvedbo hematoloških in biokemijskih preiskav ter celokupnega T4. Pomembno je preveriti, da ni drugih primarnih obolenj, ki bi vplivala na zdravje vaše mačke.</p> <p>Morda bodo potrebne prilagoditve predpisanega odmerka.</p>
6. teden			
10. teden			
20. teden			
Četrtni pregled			
Četrtni pregled			
Četrtni pregled			

GENERA SI d.o.o., Parmova ulica 53, 1000 Ljubljana,
Tel: +386 1 43 64 466, Email: info.si@dechra.com
GENERA SI d.o.o. je del skupine Dechra Pharmaceuticals PLC